

Onderwerp **Vorbereidingsbesluit geitenhouderijen.**

Steller/telnr. M. Bloemendal/ - Bijlagen 1

Classificatie

Geheim Vertrouwelijk

Portefeuillehouder

I. Jongman

Raadscommissie

Langetermijn agenda (LTA)
RaadLTA ja: Maand Jaar
LTA nee: Niet op LTA**Voorgesteld raadsbesluit****De raad besluit**

1. dat een bestemmingsplan wordt voorbereid voor het gebied, dat als besluitgebied is aangegeven op de bij dit besluit behorende verbeelding, digitaal vervat in het gml-bestand NL.IMRO.0014.VB040Geitenhouder-vg01 met gebruikmaking van een ondergrond ontleend aan de Basisregistratie Grootchalige Topografie van 30 maart 2021 (voorbereidingsbesluit Geitenhouderijen);
2. te bepalen dat in het werkingsgebied waarvoor het voorbereidingsbesluit van kracht is, de aanhoudingsplicht als bedoeld in artikel 3.3., eerste lid, onder c van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht uitsluitend geldt voor:
 - nieuwvestiging van geitenhouderijen: al dan niet als neventak bij een agrarisch bedrijf
 - het omschakelen van een bestaand agrarisch bedrijf naar een geitenhouderij;
 - uitbreiding van een bestaande geitenhouderij door het aantal te houden geiten met één of meer uit te breiden;

Samenvatting

Onderzoek rondom geitenhouderijen heeft uitgewezen dat mensen die in de buurt wonen van deze bedrijven, een grotere kans hebben op longontsteking.

Verder onderzoek zal moeten uitwijzen waardoor geitenbedrijven een risico vormen voor de gezondheid van omwonenden en welke maatregelen zinvol zijn.

Om vooruitlopend op de uitkomsten van het onderzoek naar geitenhouderijen ongewenste ontwikkelingen tegen te kunnen gaan, wordt voorgesteld om een voorbereidingsbesluit te nemen.

B&W-besluit d.d.:

Vervolg voorgesteld raadsbesluit

3. te bepalen dat in het werkingsgebied waarvoor het voorbereidingsbesluit van kracht is, de aanhoudingsplicht als bedoeld in artikel 3.3., eerste lid, onder c van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht niet geldt voor :
 - geitenhouderijen met minder dan 10 geiten per inrichting;
 - het oprichten van nieuwe agrarische bedrijfsgebouwen of het aanwenden van bestaande bedrijfsgebouwen of het uitbreiden van bestaande gebouwen die leidt tot een grotere stalvloeroppervlakte dan de bestaande stalvloeroppervlakte, indien het vergroten van de stalvloeroppervlakte noodzakelijk is om tegemoet te komen aan aangescherpte wettelijke eisen op het gebied van milieu en/of ertoe strekt om het welzijn van de geiten te vergroten door de netto voor het dier beschikbare leefruimte te vergroten, mits het aantal te houden dieren zoals is vergund niet toeneemt;
 - de uitbreiding van een bestaande geitenhouderij door het aantal te houden geiten met één of meer uit te breiden, mits:
 - o er sprake is van een aantoonbare verbeterde milieusituatie, en
 - o in voldoende mate is gebleken dat gezondheidsrisico's voor de gezondheid van personen die verblijven in nabij gelegen functies zijn uit te sluiten; de afstand van de geitenhouderij tot gevoelige functies wordt daarbij betrokken en er wordt advies gevraagd van de GGD of een andere onafhankelijke deskundige;
4. dit voorbereidingsbesluit in werking te laten treden met ingang van de dag van bekendmaking van dit besluit;
5. gelet op artikel 25, lid 3 van de Gemeentewet juncto artikel 10 lid 2, aanhef en onder b en g Wob de opgelegde geheimhouding tot na de bekendmaking te bekrachtigen.

Aanleiding en doel

In september 2020 heeft de Partij voor de Dieren, in het kader van het politiek vragenuur, de vraag gesteld of het college bereid is om het agrarisch gebied op slot te zetten voor geitenhouderijen. Aanleiding voor deze vraag waren de lopende onderzoeken naar gezondheidsrisico's in de nabijheid van geitenhouderijen en vooruitlopend op de resultaten daarvan het verbod op nieuwvestiging en uitbreiding van geitenhouderijen dat door de gemeente Het Hogeland en de gemeente Westerwolde is ingesteld. Destijds heeft het college aangegeven, vanwege de mogelijke gezondheidsrisico's, terughoudend om te willen gaan met aanvragen voor nieuwvestiging en uitbreiding van geitenhouderijen.

Het is nog onduidelijk waardoor het verband tussen geitenhouderijen en een verhoogde kans op longontsteking kan worden verklaard. Effectieve maatregelen bij een geitenbedrijf zijn daarom op dit moment niet bekend. Verder onderzoek zal moeten uitwijzen waardoor geitenbedrijven een risico vormen voor de gezondheid van omwonenden en welke maatregelen zinvol zijn.

Om te voorkomen dat in de toekomst medewerking moet worden verleend aan een aanvraag om omgevingsvergunning voor een nieuwvestiging/uitbreiding van een geitenhouderij wordt voorgesteld om een voorbereidingsbesluit te nemen.

Kader

Artikel 3.7 van de Wet ruimtelijke ordening

Argumenten en afwegingen

Bestemmingsplan/beheersverordening

Op grond van de geldende bestemmingsplannen / beheersverordeningen wordt bij recht de mogelijkheid geboden voor nieuwvestiging van een geitenhouderij. Dit betekent dat binnen een bestemming 'Agrarisch -Bedrijf' zich zondermeer een geitenhouderij mag vestigen of uitbreiden. Voor elk ander perceel is voor de vestiging van een geitenhouderij een weigeringsgrond op basis van het bestemmingsplan/beheersverordening aanwezig.

Gering aantal geiten binnen gemeente.

Hierbij moet worden opgemerkt dat er op dit moment 2 geitenhouderijen aanwezig zijn binnen onze gemeente. Er zijn verspreid over deze inrichtingen 85 geiten aanwezig. Het totaal in de provincie Groningen staat op 16 bedrijven en 7.762 geiten terwijl er landelijk 569 bedrijven actief zijn met gezamenlijk 476.211 geiten. (Deze cijfers zijn gebaseerd op CBS 2020)

Rol provincie Groningen

In de meeste provincies heeft de provincie de taak op zich genomen om een voorbereidingsbesluit te nemen. De provincie Groningen heeft echter besloten dit niet te doen. Uit informatie van de provincie Groningen bleek dat de Provinciale Omgevingsverordening in veel andere provincies die een geitenstop hebben ingesteld niet voldoende aanknopingspunten voor gemeentes bood om het zelf te doen. In de provincie Groningen is dat wel het geval. Gezien de omvang van de sector in de provincie heeft de provincie Groningen het standpunt ingenomen zelf geen voorbereidingsbesluit te nemen maar de afweging aan de afzonderlijke gemeentes te laten. De provincie Groningen houdt de ontwikkelingen in de sector provinciebreed wel in de gaten.

Onderzoeken

Onderzoek rondom geitenhouderijen heeft uitgewezen dat mensen die in de buurt wonen van deze bedrijven, een grotere kans hebben op longontsteking. Dat blijkt uit de volgende onderzoeken:

- Veehouderij en gezondheid omwonenden III: longontsteking in de nabijheid van geiten- en pluimveehouderijen; actualisering van gegevens uit huisartsenpraktijken 2014 – 2016 (publicatiedatum 08/10/2018)1;
- Veehouderij en gezondheid omwonenden III: longontsteking in de nabijheid van geiten- en pluimveehouderijen in Gelderland, Overijssel en Utrecht (publicatiedatum 24/04/2020)2.

Het onderzoek naar het verband tussen veehouderijen en gezondheid werd eerst alleen in Noord-Brabant en Noord-Limburg uitgevoerd. Dit onderzoek verscheen op 8 oktober 2018. Dit onderzoek was niet toepasbaar in onze gemeente. Wij hebben namelijk te maken met lagere bedrijfs- en dieraantallen, lagere dichtheid van de (intensieve) veehouderijsector en een lagere bevolkingsdichtheid.

Het was dus nog onbekend of longontsteking ook vaker voorkomt rond geitenhouderijen in andere Nederlandse provincies. Daarom is besloten het onderzoek uit te breiden naar een gebied dat delen van de provincies Gelderland, Utrecht en Overijssel omvat. Ook in deze regio's zien de onderzoekers het extra risico op longontsteking in een straal van 2 kilometer rondom geitenhouderijen, in meerdere jaren achter elkaar en ook met verschillende manieren van onderzoek.

Uit het onderzoek in delen van de provincies Gelderland, Utrecht en Overijssel concluderen de onderzoekers dat de associatie tussen wonen in de nabijheid van een geitenhouderij en longontsteking ook geldt voor andere Nederlandse provincies met geitenhouderijen. Dit onderzoek is aanleiding geweest om te komen tot het voorstel voor een voorbereidingsbesluit.

Het is nog steeds onduidelijk wat de oorzaak is van het verhoogde risico. Verder onderzoek is daarom noodzakelijk. De resultaten van het onderzoek naar de oorzaken van longontsteking rond geitenhouderijen worden naar verwachting eind 2022 gepubliceerd.

NB: Uit onderzoek van het CBS (november 2020) blijkt dat het aantal melkgeiten in Nederland het afgelopen jaar met 4% is gestegen. In de laatste twee decennia is het aantal melkgeiten bijna vervijfvoudigd. Aangezien in veel provincies wel een verbod op nieuwvestiging en uitbreiding geldt voorkomen we met dit voorbereidingsbesluit voorlopig dat de groei van deze sector (en de mogelijk verhoogde kans op longontsteking) naar Groningen trekt.

Advies GGD voorzorgsbeginsel

Totdat er meer duidelijkheid is over de oorzaak van de longontsteking en een integrale aanpak, adviseert de GGD het voorzorgsbeginsel toe te passen en terughoudend te zijn met uitbreiding of nieuwvestiging van geitenhouderijen in de buurt van gevoelige bestemmingen (zoals woningen, kinderdagverblijven en scholen).

Beleid andere gemeenten provincie Groningen

Veel andere gemeenten in de provincie zijn zich ook aan het beraden op wat te doen met geitenhouderijen of hebben inmiddels maatregelen genomen. Dit varieert van het volledig loslaten, het nemen van een voorbereidingsbesluit en het vastleggen/beperken in een bestemmingsplan.

Beperking aantal geiten en Activiteitenbesluit

Het voorbereidingsbesluit is niet van toepassing op het houden van minder dan 10 geiten. Deze ondergrens sluit aan bij de meldplicht op basis van het Activiteitenbesluit bij 10 geiten of meer.

Geheimhouding

Dit voorstel is niet-openbaar en er berust geheimhouding op dit besluitvormingstraject.

Geheimhouding kan op basis van artikel 25 van de Gemeentewet worden opgelegd in verband met de bescherming van de belangen die beschreven zijn in artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur.

In dit geval is de geheimhouding opgelegd op basis van 10, lid 2, aanhef en onder 9 van de Wet openbaarheid van bestuur (het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheden betrokken natuurlijke of rechtspersonen dan wel van derden). Als het voornemen om een voorbereidingsbesluit te nemen naar buiten treedt voordat het besluit in werking treedt, is het mogelijk dat nog een aanvraag wordt ingediend voor een niet gewenste ontwikkeling. Die vergunning moet dan worden verleend indien er geen weigeringsgronden zouden zijn op basis van het nog geldende bestemmingsplan of beheersverordening. De geheimhouding vervalt met ingang van de dag na bekendmaking van het voorbereidingsbesluit.

Maatschappelijk draagvlak en participatie

Tegen het voorbereidingsbesluit kan volgens artikel 8:5., lid 1, van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) geen beroep worden ingesteld. Het voorbereidingsbesluit staat op de negatieve lijst van de Awb.

Financiële consequenties

Het vaststellen van een voorbereidingsbesluit is op zich geen planschadeveroorzakend besluit. Het aanhouden van een aanvraag om omgevingvergunning kan wel een basis zijn voor het claimen van planschade. Ook het besluit tot het vaststellen van een facetbestemmingsplan c.q. facetbeheersverordening is een basis voor het claimen van planschade. De wijze waarop het risico op planschade geminimaliseerd kan worden zal nader moeten worden uitgezocht.

Overige consequenties

Het nemen van een voorbereidingsbesluit heeft geen gevolgen voor reeds verleende omgevingsvergunningen voor geitenhouderijen.

Om te voorkomen dat in de toekomst medewerking moet worden verleend aan een aanvraag om omgevingsvergunning voor een nieuwvestiging/uitbreiding van een geitenhouderij wordt voorgesteld om een voorbereidingsbesluit te nemen.

Het is mogelijk dat er een omgevingsvergunning wordt aangevraagd, voordat voorliggend besluit in werking treedt. In dat geval moet een dergelijke aanvraag getoetst te worden aan het huidige bestemmingsplan of beheersverordening.

Vervolg

De inwerkingtreding van het voorbereidingsbesluit zal plaatsvinden op de dag van bekendmaking van de terinzagelegging van voorliggend besluit.

Op grond van artikel 3.7 lid 7 Wro moet het voorbereidingsbesluit gepubliceerd worden in de Staatscourant, de huis aan huisbladen en op www.ruimtelijkeplannen.nl.

Op dit moment lopen er nog onderzoeken naar de oorzaak van het verhoogde risico op longontsteking en valt niet met zekerheid te zeggen of aanvullende maatregelen voor de geitenhouderijsector dit risico verlagen.

Afhankelijk van de uitkomsten van de lopende onderzoeken zal een afweging worden gemaakt of het noodzakelijk is om een bestemmingsplan op te stellen.

Lange Termijn Agenda

N.v.t.